

Patriot bol uvedený do používania v 80-tych rokoch 20. storočia a po prvý raz bol nasadený počas Operácie Púštna búrka na Blízkom východe. Následne ho v konfliktoch v tejto oblasti využívali ozbrojené sily USA a ďalších krajín. Vďaka jeho nasadeniu v boji bolo možné pri ďalšom vývoji systému aplikovať operačné poznatky, ktoré systém skvalitnili a zlepšili.

Cena systému Patriot

Cena systému Patriot môže mať široký rozsah v závislosti od parametrov požadovaných od objednávateľov. Odvíja sa od počtu objednaných komponentov – kontrolno-veliteľských staníc, radarov, odpaľovacích zariadení, ďalšieho technického vybavenia, ako i od počtu zakúpených rakiet. Cenu môže ovplyvniť aj požiadavka špecifickej konfigurácie pre potreby objednávateľa.

Tabuľka nižšie porovnáva zmluvne dohodnuté ceny štátov, ktoré systém zakúpili v nedávnej dobe.

► Cena za systém Patriot vo vybraných štátoch		
Rumunsko (2017)	7 jednotiek	3,9 miliardy \$
Švédsko (2018)	4 jednotky	~ 3,2 miliardy \$
Poľsko (2018)	8 jednotky	4,8 miliardy \$
Švajčiarsko (2021)	5 jednotiek	2,1 miliardy \$

Zdroje: *Missile Threat (2017), DSCA (2018), Ministry of National Defence (2018), Aviacionline (2021)*

Ak by Slovensko chcelo obstaráť 3 jednotky systému, ktoré na naše územie v blízkej dobe pošlú spojenci, pri priemernej cene 583 mil. \$ (531 mil. €) za jednotku (priemer z tabuľky vyššie) by uvedený nákup predstavoval takmer celý ročný rozpočet kapitoly MO SR (pre r. 2020 1,7 mld. €). Ponuka spojencov umiestniť dané systémy na našom území teda umožňuje dočasne výrazne posilniť protivzdušnú ochranu v určených oblastiach pôsobenia bez výraznejších nákladov pre rozpočet SR.

Porovnateľné systémy protivzdušnej obrany

Patriot nie je jediným systémom využívaným v západných krajinách so schopnosťou ničiť rôzne letiace ciele.

- **Systém SAMP/T** - používa rakety Aster 30, je vyvíjaný spoločným úsilím francúzskych a talianskych firiem, využívajú ho ozbrojené sily spomenutých štátov. Podľa odhadov je ich cena asi polovičná voči americkému systému, s podobnými technickými charakteristikami.
- **Systém BARAK MX** - modernejší, flexibilnejší, mobilnejší izraelský systém vyvíjaný spoločnosťou IAI. Je charakteristický úplne novým konceptom použitia a vysokou modularitou senzorov a efektorov. Tento systém však nie je zavedený v žiadnej armáde NATO.

Oba spomenuté systémy majú však voči Patriotu jednu nevýhodu – ich doterajšie bojové nasadenie je obmedzené (systém Barak MX bol údajne úspešne využitý Azerbajdžanom v konflikte v Náhornom Karabachu). Ich prípadné nedostatky tak nebolo možné odstrániť na základe bojovej skúsenosti.

Zdroje:

1. Army Technology (2020). *Aster 30 SAMP/T Surface-to-Air Missile Platform / Terrain, Europe*. <https://www.army-technology.com/projects/aster-30/>
2. Army Technology (2022). *Patriot Missile Long-Range Air-Defence System*, <https://www.army-technology.com/projects/patriot/>
3. Aviacionline (2021). *Switzerland releases details of F-35 and Patriot missile deal*. <https://www.aviacionline.com/2021/11/switzerland-releases-details-of-f-35-and-patriot-missile-deal/>
4. DSCA (2018). *Sweden – Patriot Configuration-3+ Modernized Fire Units*. https://www.dscamilitary.com/sites/default/files/mas/sweden_18-01.pdf
5. Ministry of Defence (2021). *Advanced 'detect and destroy' air defence system launched*. <https://www.gov.uk/government/news/advanced-detect-and-destroy-air-defence-system-launched>
6. Ministry of National Defence (2018). *Agreement for the "WISŁA" system*. <https://www.gov.pl/web/national-defence/agreement-for-the-wisa-system>
7. Missile Threat (2017). *Romania Makes Patriot Acquisition Official*. <https://missilethreat.csis.org/romania-sign-offer-letter-making-patriot-sale-official/>
8. National Interest (2019). *Europe Has Its Very Own Missile Defense System*. <https://nationalinterest.org/blog/buzz/europe-has-its-very-own-missile-defense-system-82486>
9. NATO (2012), *Patriot Fact Sheet*. https://www.nato.int/nato_static_files2014/assets/pdf/pdf_2012_12/20121204_121204-factsheet-patriot-en.pdf